

روزگار در کف دست تو

سند چشم انداز جمهوری اسلامی ایران (الزامات و ضرورت ها)

محمد رضا حیدری

مهر ۱۳۹۸

حضرت امير المؤمنين (ع) مي فرمايد:
«رَحِمَ اللهُ امْرَأً عَرَفَ مِنْ اَيْنَ وَ فِى اَيْنَ وَ اِلَى اَيْنَ»

اضربوا بعض الرأى ببعض يتولد منه الصواب

افكار مختلف را با هم مقایسه کنید؛
راه صحیح از آن به دست خواهد آمد .

(میزان الحکمه - ج ۴ - ص ۳۴)

دفتر مقام معظم رهبری

بررسی

شماره: ۱/۵۷۷۵
تاریخ: ۱۳/۸/۱۴۸۲
پست: سه‌برگ

حضرت حجة الاسلام والمسلمین جناب آقای خاتمی
ریاست محترم جمهوری اسلامی ایران

۱۴
۱۸

سلام علیکم،

مرقومه مورخ ۱۳۸۲/۸/۱۳ مقام معظم رهبری، مدظله العالی،
خطاب به حضرتعالی مبنی بر ابلاغ سند نهائی چشم‌انداز
بیست ساله جمهوری اسلامی ایران در افق ۱۴۰۴ هجری شمسی
برای استحضار و هر گونه اقدام تقدیم می‌شود.

جمله معروفی است که می گوید:

**اگر ندانید کجا می خواهید بروید،
بعید است که بتوانید به آنجا برسید.**

سه رویکرد در برنامه ریزی

➤ انفعالی (inactive)

➤ فعال (active)

➤ پیش نگر (proactive)

➤ چشم انداز در رویکرد پیش نگر مفهوم می یابد.

تعریف چشم انداز

چشم انداز یا دورنما (VISION) توصیفی است از شرایط آینده و به عبارت دیگر، تصویری است از وضعیت ما زمانی که به اهداف و راهبردهای خود دست یافته باشیم.

آرمان قابل دستیابی جامعه در یک زمان بلند مدت، که متناسب با ارزش‌ها و آرمان‌های نظام و مردم تعیین می‌گردد.

چشم انداز، یک تصویر ذهنی است از اینکه کشور به چه شکلی در آینده توسط علاقه مندان آن دیده خواهد شد. و مربوط می‌شود به اینکه:

چه می‌تواند باشد؟ ✓

بهتر است چه چیزی باشد؟ ✓

چشم انداز وضعیت و موقعیت ما را در محیط آینده آن تعریف می‌کند.

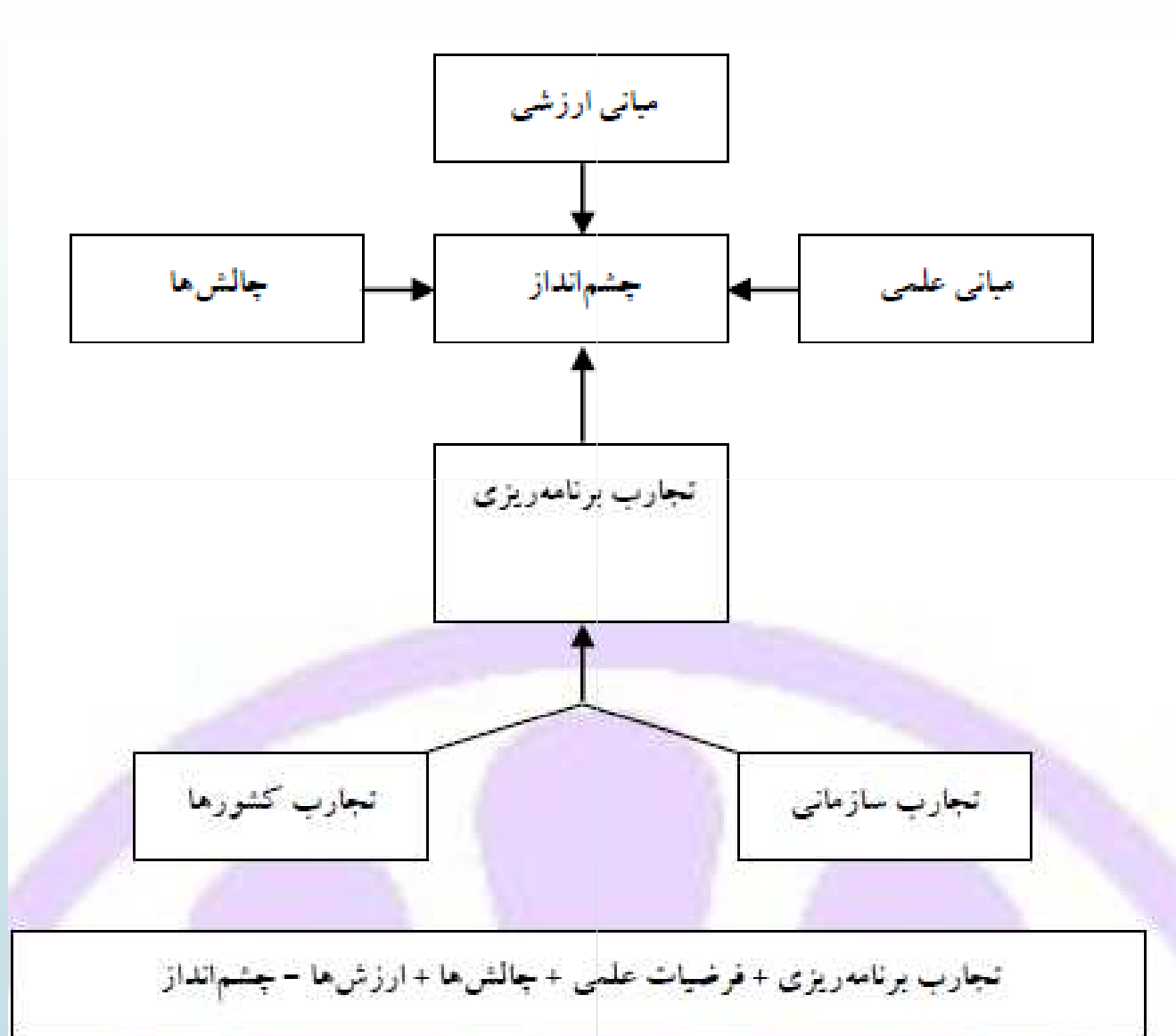
چشم‌انداز با ویژگی‌های: آینده‌نگری، ارزش‌گرایی، آرمان‌گرایی، واقع‌بینی و جامع‌گرایی می‌بایستی در افق ۲۰ سال آینده در بردارنده و موجد امور زیر باشد:

- وفاق ملی براساس نیازهای جامعه
- پاسخ‌گویی مؤلفه‌های مختلف و رفع ضعف‌ها و تهدیدها
- قابل دستیابی در هر زمان و کمیت‌پذیر بودن
- تصویر ممکن از اهداف مطلوب
- تعیین تصویر آینده کشور به گونه‌ای شفاف در مقطع زمانی چشم‌انداز
- تشویق مشارکت ملی
- رؤوس برنامه‌های راهبردی کشور

چشم انداز باید خصوصیات زیر را داشته باشد:

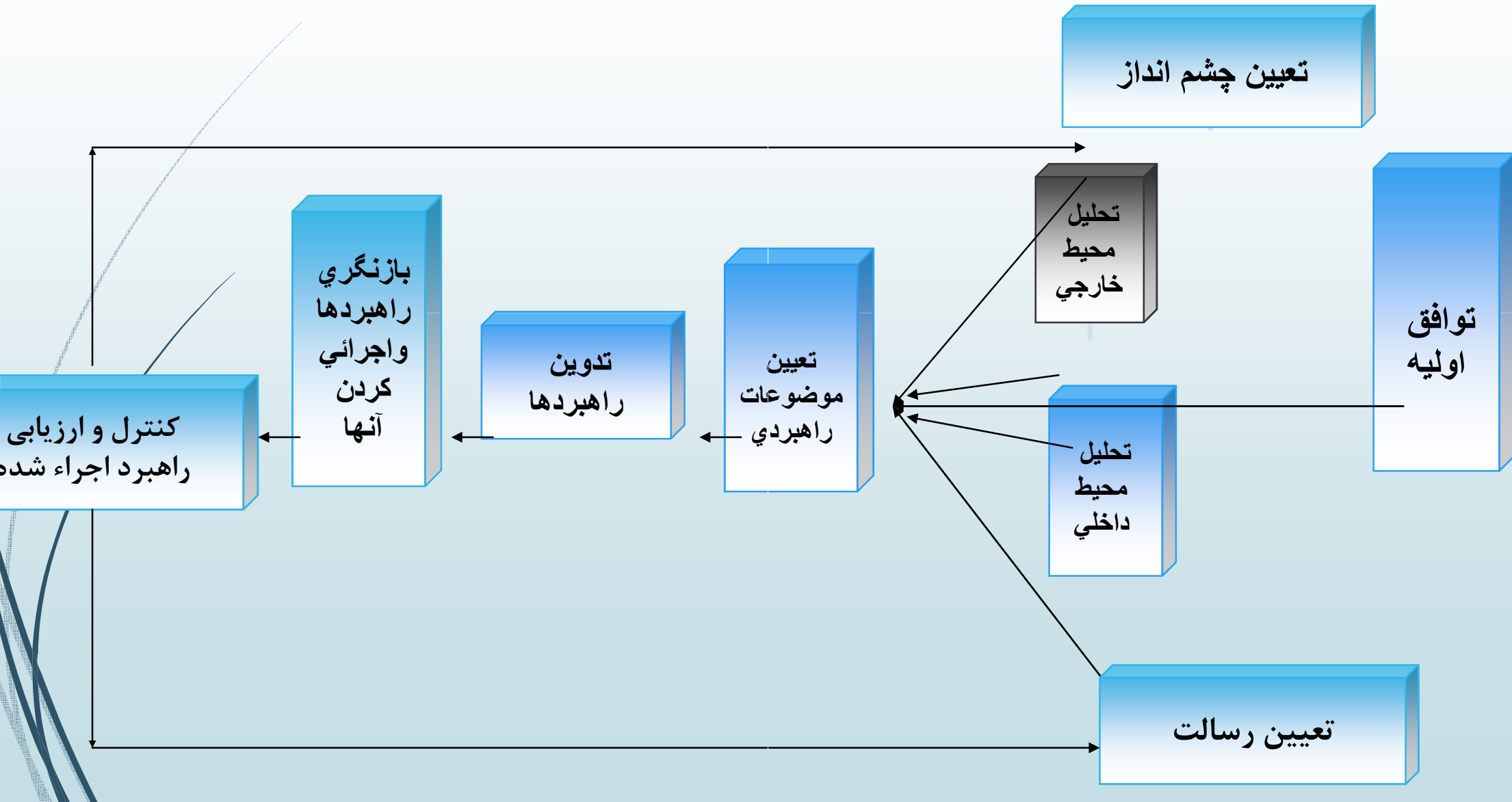
- ✓ آینده‌ای بهتر را به تصویر بکشد و چشم‌انداز آینده مطلوب را نشان دهد.
- بلندپروازانه باشد و آینده‌های دور را ترسیم کند.
- پسندیده و مطلوب باشد.
- هدایت‌کننده و جهت‌دهنده باشد.
- واضح و قابل فهم باشد.
- حتی‌الامکان تغییرات آینده را پاسخگویی نماید.
- دستیابی به ارزش‌های مشترک را سهولت بخشد.
- پیامدهای مثبت را بیان دارد.
- ایجاد هیجان، انگیزه و تحرک نماید.

ساختار چشم انداز

رویکرد مبتنی بر چشم انداز	رویکرد مبتنی بر پیش بینی	
<p>رویکرد فراگیر</p> <p>دارای چند گزینه</p>	<p>جزئی نگر</p> <p>دارای یک گزینه</p>	دیدگاه
<p>کیفی، نه ضرورتاً کمی، ذهنی، شناخته یا پنهان پویا،</p> <p>ساختارهای در حال تحول</p>	<p>کمی، عینی و شناخته شده</p> <p>ایستا، ساختارهای ثابت</p>	متغیرها رابطه ها
<p>آینده، علت وجودی حال است.</p>	<p>گذشته، آینده را تبیین می کند</p>	تبیین
<p>کثیر و نایقینی</p>	<p>واحد و یقینی</p>	آینده
<p>تحلیل هدفمندان؛ مدل های کیفی (تحلیل ساختاری)</p> <p>و انتقادی (با تأثیرات متقابل)</p>	<p>مدل های علمندانانه و کمی (اقتصادی و ریاضی)</p>	روش
<p>فعال و خلاق (آینده به وجود آورده می شود)</p>	<p>انفعالی و انطباقی (آینده رخ می دهد)</p>	روش نسبت به آینده

تدوین چشم انداز اولین گام فرایند برنامه ریزی راهبردی:

تعریف برنامه

- یک کلیت منسجم و یکپارچه که راه های رسیدن به اهداف را با در نظر گرفتن منابع محدود بیان می کند.
- مجموعه فعالیت های اثربخش برای تحقق هدف به بهترین شکل ممکن (کارایی)

تعریف برنامه ریزی

یک سلسله عملیات منظم، سیستماتیک و مرتبط با یکدیگر بوده که به منظور دستیابی به یکسری اهداف معین و مشخص توسط یک نهاد، سازمان و یا دولت برای یک مدت معین انجام می گیرد.

یک کوشش هدفمند و سازمان یافته، متکی به فعالیت ذهنی و شناختی و نیز متکی به فعالیت عملی است.

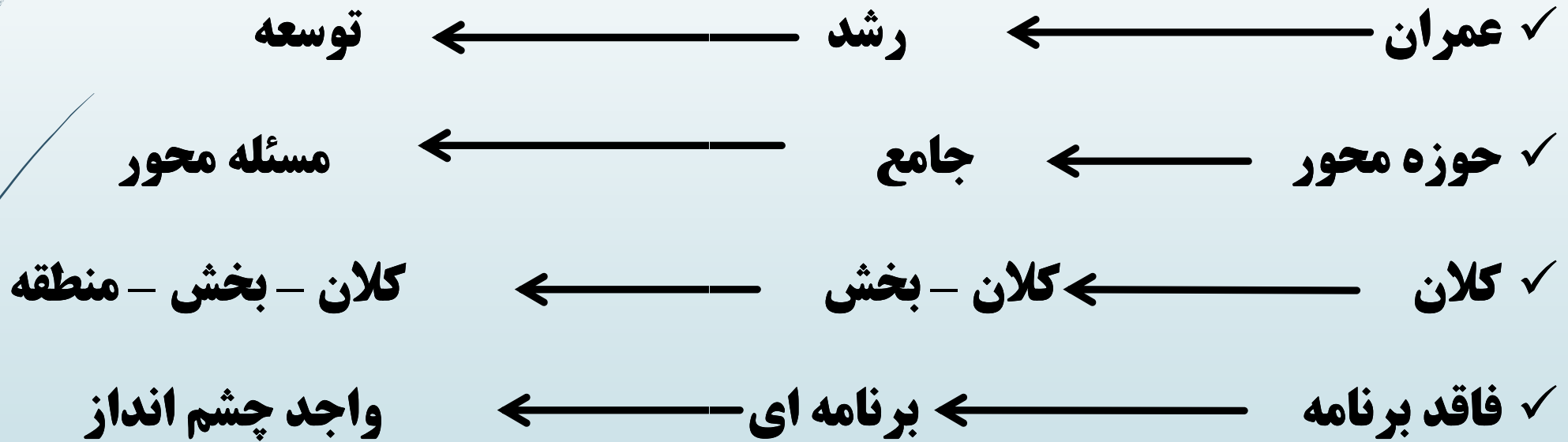
یک رشته اقدامات و تصمیمات که در مسیر وصول به اهداف عملیاتی سازمان داده می شود.

به عنوان یک فعالیت عمومی عبارت است از انجام یک رشته عملیات منظم که در راستای دستیابی به یک هدف یا اهداف معین تدوین می شود.

الگوهای برنامه ریزی

خواستگاه اصلی	نوع هدف	نوع برنامه ریزی	افق برنامه
ترسیم چشم انداز	هدفهای آرمانی	آرمانی	۲۵-۴۰ ساله
تعیین راهبردها	هدفهای کیفی	توسعه ای	۱۰-۲۰ ساله
سیاستهای اجرایی	هدفهای کمی	جامع	۳-۷ ساله
بودجه عملیاتی	هدفهای عملیاتی	اجرایی	یکساله

سیر تطور و تحول برنامه ریزی

انواع برنامه ریزی

- ۱- از نظر زمانی (کوتاه مدت، میان مدت و بلند مدت-استراتژیک)
- ۲- از نظر مکانی (ملی، بخشی، منطقه ای، محلی)
- ۳- از نظر حوزه عملکرد (اقتصادی، اجتماعی، سیاسی، فرهنگی)

دگرگونی در مفهوم توسعه

توسعه به معنی رشد اقتصادی
و سرانه درآمد ملی

توسعه به معنی تامین حداقل
نیازها

توسعه به معنی توزیع متعادل
فعالیت های تولیدی

رشد اقتصادی
عدالتی و شکاف فقر و غنا

توسعه پایدار و توسعه انسانی

عدم برخورداری عادلانه
مناطق، خطرات زیست محیطی

مغفول ماندن فرهنگ ، انسان و
مسائل آزادیهای اجتماعی

انسان محور توسعه است
و حفظ محیط زیست

نحوه رسیدن به چشم انداز ۱۴۰۴

مراحل و اقدامات ضروری پس از تصویب چشم‌انداز

- تبلیغ رسانه ای
- تبیین و بحث نخبگان و بررسی چالش‌های طرح
- پاسخ‌ها
- مقبولیت اجتماعی
- باور همگانی
- تبدیل چشم‌انداز به سند ملی
- بسیج ملی برای تحقق آن

جامعه ایران در افق ۱۴۰۴:

ایران کشوری است توسعه یافته با جایگاه اول اقتصادی، علمی و فناوری در سطح منطقه با هویت اسلامی و انقلابی، الهام بخش در جهان اسلام و با تعامل سازنده و مؤثر در روابط

بین الملل

[مختصات جامعه ایرانی از مناظر مختلف](#)

مختصات جامعه ایرانی در قانون اساسی

- استقلال و آزادی
- شکوفائی استعدادها
- تامین مادی و معنوی انسانها
- عدالت اجتماعی و اقتصادی
- توسعه اقتصادی
- اشتغال کامل
- خود کفائی
- کارآمدی
- حاکمیت قانون
- عزت، اقتدار و وحدت ملی
- مشارکت
- متکی بر اقتصاد خصوصی، تعاونی و دولتی
- خوداتکایی در علوم و فناوری
- محیط زیست سالم

ادامه مختصات جامعه ایرانی

مختصات جامعه ایرانی در سند چشم انداز

- توسعه یافته
- جایگاه اول اقتصادی
- تعامل سازنده و مؤثر در روابط بین الملل
- عدالت اجتماعی
- پیوستگی مردم و حکومت
- دور از فساد، تبعیض و فقر
- توزیع مناسب درآمد
- فرصتهای برابر
- سهم برتر سرمایه اجتماعی در تولید ملی
- سلامت، رفاه و تامین اجتماعی
- فعال و مسئولیت پذیر
- برخوردار از وجدان و انضباط کاری

ادامه مختصات جامعه ایرانی

ادامه مختصات جامعه ایرانی در سند چشم انداز

- مؤمن
- رضایت مند
- متکی بر ارزشهای اسلامی، ملی و انقلابی
- مردم سالاری دینی
- حفظ کرامت و حقوق انسانها
- متناسب با مقتضیات فرهنگی، اجتماعی و تاریخی

بهره مند از امنیت اجتماعی
بهره مند از امنیت قضایی
امن، مستقل و مقتدر
جایگاه اول علمی و فن آوری
هویت اسلامی و انقلابی
الهام بخش در جهان اسلام
نهاد مستحکم خانواده

مختصات جامعه ایرانی در سیاستهای ابلاغی پس از سند چشم انداز

- متعهد به انقلاب
- متعهد به نظام اسلامی
- متعهد به شکوفایی ایران
- مفتخر به ایرانی بودن
- رشد پرشتاب و مستمر اقتصادی
- تعامل جهانی با رعایت اصول عزت، حکمت و مصلحت
- تحکیم مردمسالاری دینی
- توسعه کارآمد
- جامعه اخلاقی
- نوع اندیشی و پویایی فکری و اجتماعی
- تاثیر گذار بر همگرایی اسلامی
- اشتغال کامل
- ارتقاء نسبی سطح در آمد سرانه

کشورهای گروه هدف

در سند چشم انداز ۲۰ ساله (افق ۱۴۰۴) ایران دارای جایگاه اول اقتصادی در سطح منطقه آسیای جنوب غربی (شامل آسیای میانه، قفقاز، خاورمیانه و کشورهای همسایه) است. براساس این تعریف، منطقه یاد شده شامل ۲۴ کشور افغانستان، ارمنستان، آذربایجان، بحرین، گرجستان، ایران، عراق، اردن، قزاقستان، کویت، قرقیزستان، لبنان، عمان، پاکستان، قطر، عربستان سعودی، سودان، سوریه، تاجیکستان، ترکیه، ترکمنستان، امارات متحده عربی، ازبکستان و یمن است.

مختصات و ویژگی های اقتصادی ایران امروز:

- عقب افتادگی اقتصاد ایران نسبت به اندازه پیش بینی شده در افق ۱۴۰۴
- بزرگ شدن اندازه اقتصاد کشورهای گروه هدف بیش از اندازه پیش بینی شده در افق
- دولتی بودن اقتصاد
- وابستگی به نفت و خام فروشی
- رشد تصاعدی نقدینگی
- دو رقمی بودن تورم
- نرخ بالای بیکاری
- افزایش نابرابری و امکان حذف طبقه متوسط
- کاهش شفافیت اقتصادی

ادامه مختصات و ویژگی های اقتصادی ایران امروز:

➤ گسترش فساد بروکراتیک

➤ فقدان بخش خصوصی توانمند

➤ ایجاد جریان فرسایش اجتماعی

➤ به بازی نگرفتن بخش تعاون

➤ فقدان برنامه اجرایی برای ارتقای مشارکت مردم در اقتصاد ملی

➤ و ...

جدول مقایسه ویژگی های قوانین برنامه های توسعه ایران

اهداف کلان بخش	تعداد جدول	حجم احکام برنامه				حاکمیت برنامه	نوع برنامه	دوره برنامه	عنوان برنامه	
		کل	سایر	تبصره	ماده					
ندار	۷	۲۰	۰	۴	۱۶	اجباری	غیرجامع	۱۳۲۸-۱۳۳۴	برنامه عمرانی اول کشور	از لاب ملی
ندار	۵	۷۸	۴۷	۱۰	۲۱	اجباری	غیرجامع	۱۳۳۵-۱۳۴۱	برنامه عمرانی دوم کشور	
ندار	۱۳	۱۰۰	۵۶	۷	۳۷	مختلط (ارشادی - اجباری)	جامع	۱۳۴۲-۱۳۴۶	برنامه عمرانی سوم کشور	
دار	۲۱	۸۶	۳۹	۱۰	۳۷	مختلط (ارشادی - اجباری)	جامع	۱۳۴۷-۱۳۵۱	برنامه عمرانی چهارم کشور	
دار	۵	۱۱	۰	۲	۹	مختلط (ارشادی - اجباری)	جامع	۱۳۵۲-۱۳۵۶	برنامه عمرانی پنجم کشور	
-	-	-	تصویب نشد		-	مختلط (ارشادی - اجباری)	جامع	۱۳۵۷-۱۳۶۱	برنامه عمرانی ششم کشور	
دار	۱۹	-	تصویب نشد		-	مختلط (ارشادی - اجباری)	جامع	۱۳۶۲-۱۳۶۶	برنامه اول توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	از لاب ملی
دار	۱۱	۱۰۴	۵۱	۵۲	۱	مختلط (ارشادی - اجباری)	جامع	۱۳۶۸-۱۳۷۲	برنامه اول توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	
(کلان)	۱۳	۲۷۸	۱۷۶	۱۰۱	۱	مختلط (ارشادی - اجباری)	جامع	۱۳۷۴-۱۳۷۸	برنامه دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	
ندار	۲	۵۴۰	۲۸۴	۵۷	۱۹۹	مختلط (ارشادی - اجباری)	جامع	۱۳۷۹-۱۳۸۳	برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	
دار	۹	۶۹۸	۵۳	۳۴	۱۶۱	مختلط (ارشادی - اجباری)	جامع	۱۳۸۴-۱۳۸۸	برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	
ندار	-	*	*	۱۹۲	۲۳۵	ارشادی - اختیاری - اجباری	جامع	۱۳۸۹-۱۳۹۳	برنامه پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	

جدول مقایسه ویژگی های قوانین برنامه های توسعه ایران

دیدمان غالب حاکم بر برنامه توسعه	دوره برنامه	عنوان برنامه
<p>رشد همراه با برابری و عدالت: تحول نظام اداری متناسب با ساختار اقتصادی کشور - ارائه راهکارهایی برای رفع توسعه نامتوازن</p>	۱۳۴۷-۱۳۵۱	برنامه عمرانی چهارم کشور
<p>رشد متوازن و توزیع برابر درآمدها و توسعه اجتماعی: تأکید بر محیط زیست - توجه به صنایع بزرگ (نیروگاه - خودرو) - افزایش واردات</p>	۱۳۵۲-۱۳۵۶	برنامه عمرانی پنجم کشور
<p>ارتقاء زندگی همه گروههای جامعه و محیط زیست: اقتصاد رانتي - شوک نفتي - بیماری هلندي - مهاجرت - از بین رفتن صنایع داخلی</p>	۱۳۵۷-۱۳۶۱	برنامه عمرانی ششم کشور

جدول مقایسه ویژگی های قوانین برنامه های توسعه ایران

عنوان برنامه	دوره برنامه	دیدمان غالب حاکم بر برنامه توسعه
برنامه اول توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	۱۳۶۲-۱۳۶۶	برنامه یا بی برنامه گی: منابع درآمدی کشور - جنگ تحمیلی
برنامه اول توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	۱۳۶۸-۱۳۷۲	بازسازی سرمایه های فیزیکی و انسانی: تعیین و اصلاح الگوی مصرف - رشد و تکامل مادی و معنوی * در سال ۱۳۷۰ تعدیل ساختاری (درک نئوکلاسیک از توسعه) رخ داد
برنامه دوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	۱۳۷۴-۱۳۷۸	تاکید بر رشد اقتصادی (الگوی کینزی): نقش دولت و تلفیق آن با نقش بازار (دخالته دولت برای رفع نوسانات) - حمایت از صنایع داخلی - حمایت از تولید

جدول مقایسه ویژگی های قوانین برنامه های توسعه ایران

عنوان برنامه	دوره برنامه	دیدمان غالب حاکم بر برنامه توسعه
برنامه سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	۱۳۷۹-۱۳۸۳	اصلاح ساختار اقتصادی مبتنی بر توسعه اقتصاد رقابتی (الگوی توسعه نئوکلاسیک با گرای نظریه نهادگرایی): آزاد سازی نظام اقتصادی با شکل گیری نظام جامع تامین اجتماعی - لغو انحصارات - کاهش تصدی گری دولت توجه به ضرورت خصوصی سازی
برنامه چهارم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	۱۳۸۴-۱۳۸۸	توسعه مبتنی بر دانایی، سرمایه اجتماعی، رشد سریع اقتصادی و جهانی شدن: برنامه ریزی از پایین به بالا - تبعیت از سند چشم انداز اقتصاد غیرنفتی و فاقد یارانه و متکی به بخش خصوصی - تاکید بر خصوصی سازی - تقویت سرمایه اجتماعی - ش درمانی قیمت ها
برنامه پنجم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران	۱۳۸۹-۱۳۹۳	پیشرفت همراه با عدالت: استقرار الگوی توسعه اسلامی، ایرانی - اصلاح نظام اداری

بررسی محتوایی دوره های برنامه توسعه بعد از انقلاب

- دوره اول (۱۳۵۷ تا ۱۳۶۰): تثبیت انقلاب – شورای انقلاب
- دوره دوم (۱۳۶۰ تا ۱۳۶۸): تدبیر جنگ و استقرار نظام
- دوره سوم (۱۳۶۸ تا ۱۳۷۶): بازسازی و نوسازی – سازندگی
- دوره چهارم (۱۳۷۶ تا ۱۳۸۴): توسعه سیاسی، اقتصادی – اصلاحات
- دوره پنجم (۱۳۸۴ تا ۱۳۹۲): عدالت و مهرورزی

دوره اول (۱۳۵۷ تا ۱۳۶۰)

تثبیت انقلاب – شورای انقلاب

ویژگی های مهم دوره

- عدم استقرار حاکمیت جدید
- وجود شور انقلابی
- ورود نسل جوان به محیط کار
- حرکت بدون برنامه ریزی
- مدیریت امور دولتی

دوره دوم (۱۳۶۰ تا ۱۳۶۸)

تدبیر جنگ و استقرار نظام

ویژگی های مهم دوره

- طراحی طرح های انقلاب (ده طرح بزرگ)
- تداوم اجرای طرح های برنامه ششم قبل از انقلاب
- دولتی سازی بانکها و بیمه ها
- دولتی سازی شرکت های بزرگ
- بزرگ شدن دولت و استقرار تفکر مدیریت دولتی

دوره سوم (۱۳۶۸ تا ۱۳۷۶)

بازسازی و نوسازی – سازندگی

ویژگی های مهم دوره

- پایان جنگ تحمیلی
- بازگشت به حرکت برنامه ای
- شروع بازسازی های مربوط به جنگ
- پرداختن به زیرساختها
- کم توجهی به باز توزیع ثروت و عدالت اجتماعی

دوره چهارم (۱۳۷۶ تا ۱۳۸۴)

توسعه سیاسی، اقتصادی – اصلاحات

ویژگی های مهم دوره

- تشکیل شوراهای «مشارکت مردم در امور خودشان»
- توسعه فرهنگ و فضای سیاسی
- توجه به سرمایه اجتماعی
- حرکت براساس سند چشم انداز
- برنامه های توسعه
- توسعه صنعت نفت از طریق بیع متقابل
- حضور شرکتهای تخصصی و سرمایه گذاری خارجی در داخل کشور
- کم توجهی به زیرساختها در دولت هفتم و احیای توجه به زیرساختها در دولت هشتم
- استقرار نظام تدبیر شایسته

دوره پنجم (۱۳۸۴ تا ۱۳۹۲)

عدالت و مهرورزی

ویژگی های مهم دوره

- بازگشت به رویکرد شوک درآمدهای نفتی
- نفی برنامه ریزی
- نفی نظارت و رصد کردن شاخص ها
- غیر هدفمند هزینه شدن دارایی های کشور
- بیماری هلندی (روکود تورمی - ورشکستگی تولید و دلار درمانی اقتصاد)

آسیب‌ها، چالش‌ها و راهبردها

ابعاد آسیب شناسی

الف - محتوا:

✓ مفهوم توسعه

✓ اهداف توسعه

✓ سطوح توسعه

ب - شکل و چارچوب:

✓ فرآیند تدوین

✓ فرآیند تصویب

✓ فرآیند اجرا

✓ فرآیند نظارت

نکات کلیدی آسیب شناسی برنامه های توسعه کشور

- تحلیل غیرواقعی از وضع موجود کشور به عنوان ورودی برنامه

- فقدان رابطه نظام مند بین سطوح اسناد بالادستی و پایین دستی برنامه

- غیرواقع بینانه بودن اهداف برنامه

- تقدم گذشته نگری بر آینده نگری

- عدم تفکیک اهداف کوتاه، میان و بلندمدت برنامه

- تک بعدی دیدن توسعه (پر رنگ بودن بخش اقتصاد)

- دستوری بودن احکام برای نهادهای عمومی و بخش خصوصی

ادامه نکات کلیدی آسیب شناسی برنامه های توسعه کشور

- عدم توجه به الزامات تحقق اهداف برنامه
- فقدان ضمانت های لازم برای اجرایی شدن احکام برنامه
- رویکرد بودجه ای به برنامه (قرار بود بودجه برنامه یکساله اقتصادی شود اما برنامه بودجه پنجساله شده است)
- عدم تناسب تقویم سیاسی و تقویم برنامه ریزی کشور
- عدم تناسب نهادها و ابزارها با فازها و مراحل برنامه های توسعه
- رویکرد بخشی نگری در دولت
- رویکرد منطقه ای نگری در مجلس

ادامه نکات کلیدی آسیب شناسی برنامه های توسعه کشور

- فقدان اجماع بر مفهوم توسعه
- تراکم قوانین، مقررات و سیاستها
- تمرکز در اجرا
- عدم مشارکت آحاد مردم
- حجم بالای اقتصاد غیررسمی (که در برنامه های توسعه راهبری نمی شود)
- دولت مداخله گر به جای دولت هادی، حامی و راهبر
- فقدان سناریو نویسی و انعطاف لازم در برنامه

ادامه نکات کلیدی آسیب شناسی برنامه های توسعه کشور

- سیاسی شدن طرحهای عمرانی
- طول عمر بالای طرحهای عمرانی
- نرخ بازده پایین طرحهای عمرانی
- بازگشت دیر هنگام طرحهای عمرانی به چرخه تولید ملی
- فقدان نظام نظارت جامع راهبردی (قبل، حین و بعد از اجرا)
- بی مهری به موضوع عدالت و سرمایه اجتماعی
- تقویت عدم تعادل ها و توازن های منطقه ای

ادامه نکات کلیدی آسیب شناسی برنامه های توسعه کشور

- وجود بخش شبه دولتی و بخش عمومی مستقل و موازی با دولت
- سهم، اندازه و حجم بالای دولت
- وجود عرصه های بزرگ انحصاری و نیمه انحصاری برای دولت
- برداشت عظیم بنگاهها و شرکتهای دولتی از ظرفیت های پولی و مالی کشور
- افزایش بدهی های دولت به سیستم بانکی کشور
- نبودن مکانیزمهای وفاق و اجماع بر روش اداره کشور

چالش ها

- وجود بخش شبه دولتی و بخش عمومی مستقل و موازی با دولت
- سهم، اندازه و حجم بالای دولت
- وجود عرصه های بزرگ انحصاری و نیمه انحصاری برای دولت
- فقدان نظام نظارت، کنترل و اصلاح
- برداشت عظیم بنگاهها و شرکتهای دولتی از ظرفیت های پولی و مالی کشور
- افزایش بدهی های دولت به سیستم بانکی کشور
- نبودن مکانیزمهای وفاق و اجماع بر روش اداره کشور
- فقدان توسعه متوازن در بخش ها و مناطق

راهکارها

- حرکت بر اساس قانون
- عملکرد برنامه ای با نگاه به چشم انداز
- واجد مختصات جهانی بودن
- رسیدن به بودجه بدون نفت
- متناسب سازی اندازه دولت
- تاکید بر سرمایه های انسانی و اجتماعی
- رصد، کنترل و اصلاح
- شایسته گزینی، شایسته پروری و شایسته سالاری
- استقرار نظام تدبیر شایسته (حکمرانی صالح)

رتبه ایران از منظر چشم انداز در پایان سال ۱۳۹۲

کوتاه مدت ۸۸-۹۱	شاخص	رتبه
۱۶	تولید ناخالص داخلی قیمت جاری - روش اطلس	۱
۲۰	تولید ناخالص داخلی قیمت های ثابت - میلیون دلار	۲
۱۹	تولید ناخالص داخلی بر حسب برابری قدرت خرید (قیمت ثابت سال ۸۴)	۳
۱۸	تولید ناخالص داخلی بر حسب برابری قدرت خرید (قیمت های جاری)	۴
۲۲	نرخ رشد تولید ناخالص داخلی	۵
۲۳	نسبت تجارت به تولید ناخالص داخلی	۶
۲۰	نرخ تورم (رشد بهای کالا و خدمات مصرفی)	۷
۱۸	رشد نقدینگی	۸

با تشکر از توجه شما

صلوات ...

